

4 Lovens bestemmelser om færdsel på fremmed grund (Kapitel VI)

§ 17. Den, som uden ejerens tilladelse eller anden hjemmel færdes på anden mands grund eller som færdes ad en privat vej, hvor det ved færdselstavle eller andet lovligt opslag er tilkendegivet, at færdsel af den pågældende art er forbudt, straffes med bøde.

4.1 Beskrivelse

Mark- og vejfredslovens § 17 er dansk rets hovedregel om færdsel på fremmed ejendom.

Ifølge § 17 er det ikke tilladt at færdes på anden mands grund, uden at man har ejerens tilladelse eller anden særlig hjemmel. Forbudet mod færdsel på fremmed grund uden ejerens tilladelse eller anden hjemmel gælder, uanset om arealet er afspærret, om der er forvoldt skade, eller om arealet er under kultur el.lign.

Derimod er det tilladt at færdes ad en privat vej, medmindre ejeren ved lovlig skiltning har forbudt færdsel generelt eller færdsel af den pågældende art. Mark- og vejfredslovens § 17 fastslår, at ejeren af en privat vej har ret til ved skiltning helt eller delvist at begrænse færdslen på vejen, medmindre der ifølge anden lovgivning, deklaration eller andet særligt retsgrundlag, f.eks. hævde, gælder en pligt til at holde vejen åben for andre. Dette gælder ifølge mark- og vejfredslovens § 2 også private stier.

I tilfælde, hvor der ikke gælder en pligt til at holde vejen åben for andre, kan vejejeren således selv bestemme, hvilken færdsel der må finde sted på vejen. Vejejeren bestemmer derimod ikke selv, hvordan forbudet skal afmærkes/gennemføres. Herom gælder bestemmelserne i færdselslovens § 97. Se nærmere herom i afsnit 4.3.2.

Om forståelsen af "*færdselstavle eller andet lovligt opslag*" må det antages, at der med "*færdselstavle*" er tænkt på det, der nu betegnes autoriseret færdselstavle, mens der med

"andet lovligt opslag" er tænkt på uautoriseret skiltning.

Det fremgår ikke direkte af mark- og vejfredslovens § 17, hvornår et areal anses for at være en vej (eller sti). Der er ikke taget stilling til spørgsmålet i bemærkningerne til forslag til lov om mark- og vejfred eller i kommissionsbetænkningen fra 1952, der ligger til grund for lovforslaget. Det må antages, at der under veje (og stier) henregnes permanente, menneskeskabte færdselsbaner, der er en del af det almindelige vejnet (stinet), og at f.eks. midlertidige kørespor, dyrevexler, brandbælter, indkørsler til gårdspladser og havegange ikke er omfattet af reglen. Direktoratet for FødevareErhverv er ikke bekendt med retsafgørelser om spørgsmålet. Hvad fysisk fremtræden angår, adskiller en vej sig typisk fra en sti ved at være beregnet til et 4-hjulet køretøj.

Det fremgår heller ikke direkte af mark- og vejfredslovens § 17, hvilken slags færdsel ad veje og stier der er tilladt, når ejeren ikke ved lovlig skiltning har begrænset færdslen. Det må dog antages, at reglen kun giver adgang til færdsel ad en vej eller sti, der er egnet til den pågældende slags type færdsel. Det vil altid bero på en konkret vurdering, om en vej/sti er egnet til en bestemt slags type færdsel.

Det fremgår af lovens § 31, at overtrædelse af bestemmelserne i § 17 kun påtales efter den forurettedes begæring.

4.2 Historik

Bestemmelserne i § 17 stammer oprindelig tilbage fra slutningen af 1700-tallet, hvor driftsfællesskabet blev ophævet gennem udskiftning. Ved udskiftningen blev det bl.a. bestemt, hvor hver mand skulle have sine lodder udlagt, og hvor veje over byens jorder til de enkelte lodder skulle udlægges. Det fremgår af bemærkningerne til loven om mark- og vejfred fra 1872, at bestemmelserne især er rettet mod personer, som uberettiget skyder genvej over anden mands grund.

Det fremgår af bestemmelserne, at hvis der i anden lovgivning eller på anden måde fastsættes bestemmelser om (nærmere angivet art af) færdsel på specifikke områder, er denne færdsel ikke omfattet af bestemmelserne i § 17, fordi der derved er tillagt "anden hjemmel" til færdslen.

Anvendelsesområdet for § 17 er blevet væsentlig begrænset af naturbeskyttelseslovens regler om offentlighedens adgang til strande, skove, udyrkede arealer og veje og stier i det åbne land og af privatvejslovens regler, som giver adgang for offentligheden til færdsel på private fællesveje og fællestier i byer og bymæssige områder. Anvendelsesområdet er desuden begrænset ved, at et stort antal fredningsafgørelser i årenes løb har åbnet adgang for offentlighedens færdsel.

4.3 Forholdet til beslægtet lovgivning

4.3.1 Vejlovgivningen

Diverse definitioner

Ifølge vejlovens § 1 forstås ved offentlige veje "*veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almindelig færdsel, og som administreres af stat, amtskommune eller kommune i henhold til denne lov*". De offentlige veje inddeles i hovedlandeveje, landeveje og kommuneveje.

Ifølge lovens § 96 forstås ved offentlige stier "*færdselsarealer, som fortrinsvis er forbeholdt almindelig gående, cyklende og ridende færdsel, og som administreres af stat, amtskommune eller kommune i henhold til denne lov*". Vejlovens regler finder ifølge lovens § 100 med de fornødne lempelser anvendelse på offentlige stier.

Ifølge privatvejslovens § 2, forstås ved private fællesveje "*de veje, gader, broer og pladser, der uden at være offentlige, tjener som færdselsareal for anden ejendom end den ejendom, hvorpå vejen er beliggende, når ejendommene er i særlig eje*". For at arealet "*tjener som færdselsareal*", skal der være tale om en vejret for ejeren af den ejendom, for hvilken arealet tjener som færdselsareal.

Ved vejret forstås i følge lovens § 2, stk. 2, "*den ret, som den til enhver tid værende ejer af en fast ejendom har over en privat fællesvej, der tjener som færdselsareal for ejendommen*". Den, der ejer en sådan ejendom, er vejberettiget.

Ifølge privatvejslovens § 4 forstås der ved almene veje "*de veje, gader, broer og pladser, der er åbne for almenheden, men som ikke administreres af det offentlige i henhold til lov, vedtægt eller deklaration*". For sådanne veje finder privatvejslovens regler anvendelse med de fornødne lempelser. Vejlovgivningen har imidlertid gennem mere end 100 år forudsat, at almene veje enten blev optaget som offentlige veje eller ændret til private fællesveje. Det er

næppe sandsynligt, at der i dag findes almene veje. Der kendes ikke nyere domstolsafgørelser, der har anerkendt veje som almene.

Private stier, der opfylder betingelserne i lovens § 2, og som ikke er offentlige i henhold til vejloven, er private fællestier. Privatvejslovens regler om private fællesveje finder i følge lovens § 5 anvendelse på sådanne stier og på almene stier, jf. lovens § 4, med de fornødne lempelser.

(Rent) private veje og stier er veje og stier, der alene tjener som færdselsareal for ejeren af den ejendom, hvorpå vej-/stiarealet er beliggende. Disse veje er ikke omfattet af vejlovgivningen. Dog findes der enkelte bestemmelser, der gælder rent private veje og stier, f. eks. privatvejslovens § 13, stk. 4, som indebærer, at nærmere angivne interne boligveje, der indgår i det almindelige vejnet, vil kunne kræves istandsat og vedligeholdt efter privatvejslovens istandsættelsesbestemmelser.

Begrebet færdselsareal, der ikke er defineret i vejlovgivningen, omfatter arealer, der (fortrinsvis) er bestemt til færdsel i overensstemmelse med færdselslovens bestemmelser, dvs. kørsel, gang mv.

Forholdet mellem vejlovgivningen og § 17

Vejlovgivningen gælder for veje, og i almindelighed kun offentlige veje og private fællesveje, mens mark- og vejfredslovens § 17 desuden gælder for rent private veje og arealer, der ikke er vej.

Privatvejslovens § 44 indebærer, at hverken et forbud mod færdsel eller regulering af færdslen vil kunne gennemføres på private fællesveje og -stier i by (afsnit III) uden samtykke fra kommunen og politiet, ligesom sådanne veje og stier ikke vil kunne nedlægges uden kommunens medvirken, jf. lovens § 53.

Kommunerne kan efter privatvejsloven bestemme, at reglerne om private fællesveje og fællestier i by (afsnit III) også skal gælde i bestemte områder i landzone, f.eks. sommerhusområder.

Det er antaget, at mark- og vejfredslovens § 17 kan finde anvendelse (også) på private fællesveje. Af betænkning nr. 367/1964 om private fællesveje og vejbidrag, s. 43, fremgår det om de dagældende regler om afspærring af private fællesveje, "at bestemmelserne i mark- og vejfredslovens § 17, stk. 1, derfor principielt må gælde på de også her omhandlede veje".

Trafikministeriet har således givet udtryk for den opfattelse, at hverken privatvejsloven eller færdselsloven indebærer, at færdslen på en privat fællesvej ikke tillige kan være reguleret af § 17 i mark- og vejfredsloven.

Ministeriet har samtidig givet udtryk for, at den gennemførte lov om private fællesveje ikke har ophævet eller ændret ved dette. Formålet med privatvejslovens § 44, stk. 3, har alene været at ophæve grundejernes tidligere ret til uden godkendelse at afspærre eller på anden måde at regulere trafikken på private fællesveje i byområder. Der er ikke i forarbejderne til denne bestemmelse holdepunkter for at antage, at det har været hensigten at afskære grundejerne fra deres hidtidige mulighed for at regulere færdslen ved ikke autoriseret afmærkning, når vejmyndigheden og politiet har givet samtykke til den pågældende regulering.

4.3.2 Færdselsloven

Diverse definitioner

Det følger af færdselsloven § 1, at "*loven gælder, hvor andet ikke er bestemt, for færdsel på vej, som benyttes til almindelig færdsel af en eller flere færdselsarter.*"

I færdselslovens § 2, nr. 26, er vej defineret som "*vej, gade, cykelsti, fortov, plads, bro, tunnel, passage, sti eller lignende, hvad enten den er offentlig eller privat*".

Udtrykket "*eller lignende*" fortolkes meget vidt. Den righoldige praksis, der nærmere fastlægger den geografiske udstrækning af færdselslovens anvendelsesområde, er nærmere beskrevet i Færdselsloven med kommentarer, 1992, side 90 ff. For eksempel er færdsel på visse strandbredder ved Vesterhavet omfattet af færdselslovens anvendelsesområde.

Det bemærkes, at definitionen af færdselslovens anvendelsesområde kan variere afhængig af, om det for eksempel er lovens straffe- eller erstatningsbestemmelser, der er spørgsmål om at anvende.

Sammenholdes de to bestemmelser i § 1 og § 2, nr. 26, fremgår det, at private veje eller lignende er omfattet af færdselslovens almindelige anvendelsesområde, hvis de benyttes til almindelig færdsel. Det afgørende i den forbindelse er således ikke ejerforholdet, eller om ejeren har givet tilladelse til færdslen, men derimod vejens faktiske benyttelse.

Det er endvidere en betingelse, at der er tale om almindelig benyttelse. Er det således kun en meget snæver personkreds, der benytter vejen, f.eks. en familie, vil færdslen falde uden for færdselslovens anvendelsesområde.

Hvis der er tale om almindelig færdsel kan vejen være omfattet, selvom den er afspærret, eller man ved skiltning eller lignende har forbudt eller begrænset adgang.

I enkelte bestemmelser udvides færdselslovens anvendelsesområde i forhold til definitionen i færdselslovens § 1. Det drejer sig om § 37, stk. 6, om kap- eller væddekørsel uden for vej, § 54, stk. 4 om beværternes forpligtelser til at søge at hindre en spirituspåvirket gæst i at føre køretøj, § 64 om blandt andet ansvarsregler ved øvelseskørsel med kørelærere, § 66 om godkendelse af kørelærere, § 79 om adgangen til at regulere udlejning af køretøjer uden fører, § 88 om forsvarlig indhegning af dyr, § 99 om vildledende afmærkning m.v. og § 124 om salg af køretøjer i politiets og bilinspektionens varetægt.

Fælles for disse bestemmelseres formål er en indirekte regulering af færdslen eller forhold, der er afledt af færdselsreglerne, herunder ansvarsregler.

Forholdet mellem færdselsloven og § 17

§ 17 i mark- og vejfredsloven finder blandt andet anvendelse på private veje uden noget krav om karakteren af færdslen. Færdselsloven finder også anvendelse på private veje, men kun hvor der er almindelig færdsel, jf. færdselslovens § 1.

Ifølge bestemmelserne i færdselslovens § 97 kræves der på både rent private veje og private fællesveje på landet (afsnit II) og i by (afsnit III) godkendelse til afmærkning med autoriseret afmærkning. For så vidt angår private fællesveje i by (afsnit III) kræves godkendelse fra kommunen som vejmyndighed, og i øvrigt godkendelse fra politiet.

Endvidere kan politiet på rent private veje og på private fællesveje på landet (afsnit II) kræve en afmærkning, der ikke er i overensstemmelse med færdselslovens § 95, dvs. autoriseret afmærkning, fjernet, når færdselsmæssige grunde taler for det.

Det følger heraf forudsætningsvis, at uautoriseret afmærkning lovligt kan anvendes på disse veje, jf. tillige § 1 i Trafikministeriets cirkulære nr. 3 af 7. januar 1998 om Vejafmærkning (Vejafmærkningscirkulæret).

For at gennemføre et forbud på rent private veje og på private fællesveje på landet (afsnit II) ved opsætning af bomme eller lign., kræves politiets godkendelse, og politiet kan påbyde særlig afmærkning eller belysning af afspærringen, hvis den kan være til fare for færdslen.

På private fællesveje i by (afsnit III) vil der ikke kunne gennemføres noget forbud uden samtykke fra kommunen som vejmyndighed og politiet, jf. privatvejslovens § 44.

Overtrædelse af skiltning opsat på private veje i medfør af færdselslovens § 97 medfører bødestraf efter § 118, stk. 1, nr. 3. Overtrædelse af færdselsmæssige bestemmelser tilkendegivet ved uautoriserede skilte straffes ikke efter færdselsloven. Overtrædelser af denne karakter kan derimod straffes efter mark- og vejfredsloven § 17.

§ 17 i mark- og vejfredsloven finder endvidere anvendelse på anden mands arealer, der ikke er vej. Som udgangspunkt omfatter færdselslovens almindelige anvendelsesområder ikke disse fysiske områder. Dog er der som nævnt ovenfor visse bestemmelser, der regulerer forhold uden for veje. Formålet med disse bestemmelser er imidlertid en indirekte regulering af færdslen eller forhold, der er afledt af færdselsreglerne, herunder ansvarsregler.

4.3.3 Straffeloven

Straffelovens § 264

Det fremgår af straffelovens § 264, at med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberettiget 1) skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted, 2) undlader at forlade fremmed grund efter at være opfordret dertil. Hvis de nævnte forhold begås med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om en virksomheds erhvervshemmeligheder eller under andre særlig skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år.

Formålet med straffelovens § 264 er en beskyttelse af privatlivets fred. Det er en fælles betingelse for overtrædelse af § 264, stk. 1, nr. 1 og 2, at forholdet er uberettiget. Berettigelse kan blandt andet følge af civilretlige regler, af regler om ransagning og af en del specialregler.

Bestemmelsen er undergivet privat påtale, jf. straffelovens § 275, stk. 1. Offentlig påtale kan ske, når forurettede anmoder herom, jf. § 275, stk. 2. Offentlig påtale kan endvidere finde sted, hvis almene hensyn kræver det, jf. retsplejelovens § 727, stk. 2, og U 1998.1445 Ø.

Strafferammen er bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. straffelovens § 264, stk. 1, eller under skærpende omstændigheder fængsel i indtil 4 år, jf. § 264, stk. 2.

Domme og vedtagne bødeforlæg for overtrædelser af straffeloven indføres i kriminalregisteret, jf. bilag 1, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 218 af 27. marts 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret).

Diverse definitioner

"Hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted" omfatter områder som f.eks. huse, biler, både, telte, haver og aflukkede gårdspladser. Kældre, loftsrum og udhuse er muligvis også omfattet. Der må lægges vægt på, om haver, kældre, loftsrum og udhuse har været aflukket på en sådan måde, at det ikke umiddelbart har været muligt at gå ind.

Der kan ikke generelt stilles noget krav om at lokaliteten har været afspærret, aflåst el.lign.

Lokalitetens art kan være afgørende for, hvor meget aktivitet gerningsmanden skal have udfoldet for "*at skaffe sig adgang*". Hvis det er en privat lejlighed, kan det være tilstrækkeligt, at den fremmede er gået ind. Derimod er det ikke nødvendigvis en husfredskrænkelser at gå ind i en lukket gård, selvom formålet er ulovligt (f.eks. betleri). Der må ofte kræves en opbrydning af en lås, svig etc.

Hvis området ikke har karakter af et lukke, f.eks. på grund af omgivende mur, plankeværk eller hæk, er forholdet alene reguleret af nr. 2. Det er ikke afgørende om indgangen faktisk er låst.

"*Fremmed grund*" omfatter også private lokaliteter, der er frit tilgængelige, f.eks. marker. Det er ikke det rene ophold på lokaliteten, der er strafbart. Gerningsindholdet kræver, at den pågældende person ikke forlader lokaliteten efter at være opfordret dertil.

Forholdet mellem straffeloven og § 17

Straffelovens § 264, stk. 1, nr. 1 omfatter husrum, hvilket ikke er omfattet af mark- og vejfredslovens § 17.

Sondringen mellem private veje og anden mands grund i mark- og vejfredslovens § 17 går ikke igen i straffelovens § 264, hvor sondringen er mellem "*ikke frit tilgængelige områder*" og "*fremmed grund*" i det hele taget. En privat vej må antages at kunne være omfattet af § 264, stk. 1, nr. 1, hvis den ligger på et "*ikke frit tilgængeligt område*" eller af § 264, stk. 1, nr. 2, hvis den ligger på et åbent område, men hvor ejeren har opfordret gerningsmanden til at forlade området.

Både mark- og vejfredslovens § 17 og straffelovens § 264 finder anvendelse på åbne områder, som for eksempel marker. Det er dog yderligere en betingelse efter straffelovens § 264, stk. 1, nr. 2, at der er givet en opfordring til at forlade stedet.

Den normale strafferamme i straffelovens § 264 er bøde eller fængsel indtil 6 måneder, mens straffen for overtrædelse af mark- og vejfredslovens § 17 er bøde. Straf efter § 264 i straffeloven registreres i kriminalregisteret i modsætning til bøder efter mark- og vejfredsloven § 17.

4.3.4 Naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens kapitel 4

Reglerne i naturbeskyttelseslovens kapitel 4 giver befolkningen en umiddelbar ret til at færdes i naturen.

I §§ 22 - 25 er fastsat bestemmelser om offentlighedens adgang til strande, skove, udyrkede arealer og klitfredede arealer.

Med naturbeskyttelsesloven i 1992 blev der som noget nyt i reglerne om offentlighedens adgang til naturen i § 26, stk. 1, fastsat bestemmelser om offentlighedens adgang til at færdes til fods og på cykel på anlagte veje og befæstede stier i det åbne land. I § 26, stk. 2, blev der fastsat bestemmelser om, at ejeren kun i særligt opregnede tilfælde kunne indskrænke denne færdsel. Disse bestemmelser indskrænker således ikke ejerens muligheder for at forhindre færdsel ad veje, der ikke kan betegnes som "*anlagte*" og ad stier, der ikke er "*befæstede*".

Begrænsningerne "*anlagte*" og "*befæstede*" findes hverken umiddelbart forståelige eller nødvendige. I det aktuelle forslag til lov om ændring af naturbeskyttelsesloven foreslås det derfor, at der i almindelighed skal være adgang til gående og cyklende færdsel på alle veje og stier i det åbne land (og i private skove), uanset om disse kan betegnes som "*anlagte*" eller "*befæstede*".

Betegnelsen "*veje og stier*" dækker permanente, menneskeskabte færdselsbaner. Midlertidige kørespor, dyreveksler, spor efter heste eller mountainbikes og lignende er ikke omfattet af færdselsretten. For at der er adgang til en bestemt type færdsel, forudsættes det, at færdselsbanen fremtræder som egnet til den pågældende færdsel.

Forslaget til ændring af § 26 har til formål tydeligere at beskrive, at bestemmelsen ikke begrænser den ret, offentligheden har til færdsel på veje og stier, der følger af mark- og vejfredslovens § 17. Af de nye formuleringer fremgår det nu klart, at bestemmelsens sigte er at begrænse ejerens adgang til ved skiltning at indskrænke offentlighedens adgang til at gå og cykle (og i ganske særlige tilfælde at ride) på veje og stier i det åbne land.

For så vidt angår offentlighedens adgang til ridning på veje og stier i det åbne land følger det af mark- og vejfredslovens § 17, at ridning er tilladt på veje og stier (der fremtræder som egnet til ridning), men at ejeren ved skiltning helt eller delvis kan forhindre ridning.

Forholdet mellem naturbeskyttelsesloven og § 17

Bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven om offentlighedens adgang til naturen medfører, at offentligheden har adgang til anden mands grund i det omfang, som bestemmelserne angiver. I forhold til udgangspunktet om forbud mod færdsel på andens mands grund i mark- og vejfredslovens § 17, indebærer bestemmelserne således en udvidelse af offentlighedens adgang. Bestemmelserne begrænser endvidere vejejerens mulighed for ved skiltning efter mark- og vejfredslovens § 17 at forbyde færdsel til fods og på cykel ad (private) veje og (private) stier i det åbne land.

4.3.5 Forholdet mellem politivedtægterne og § 17

M.h.t. beskrivelse vedrørende politivedtægterne henvises til afsnit 3.3.2.

Politivedtægterne omhandler stort set forstyrrelse af den offentlige fred, det vil sige på vej- og gadearealer og har i § 16 en udvidelse til private rum, herunder gårdsrum og haver, men ikke til frie private arealer. Overtrædelser af politivedtægter er undergivet almindelig offentlig påtale, mens overtrædelse af mark- og vejfredslovens § 17 kun påtales efter den forurettedes begæring.

4.4 Relevans

Det fremgår af direktoratets undersøgelse i 2000, at ca. 4500 af politikredsene sager i den undersøgte periode har været efter § 17. Bestemmelsen er primært anvendt i større byområder som hjemmel til at give bøder for ulovlig færdsel eller parkering på privat grund. Politikredsene behandler således hvert år et betydeligt antal sager om overtrædelse af § 17.

Sagerne påtales efter lovens § 31, stk. 2, kun efter den forurettedes, dvs. arealejerens eller arealbrugerens, begæring. Det betyder, at politiets medarbejdere ikke selv kan tage initiativ til at optage rapport om mulig overtrædelser af loven.

Tyngdepunktet af sager ser ud til at have flyttet sig fra uberettiget færdsel på anden mands jord i landområderne til uberettiget anvendelse af andres arealer i byområder til blandt andet

parkering af motorkøretøjer. Dog opstår der stadig sager også i landområderne - i det åbne land - om påstået ret for almenheden til færdsel, typisk gående, cyklende og ridende færdsel over anden mands grund. Det sker f.eks. i forbindelse med opløjning og tilsåning af arealer, der har været benyttet til ovennævnte færdsel, hvor der påberåbes hævd - alderstids hævd - for almenheden.

For at politiet skal kunne beskæftige sig med disse sager, kræves der en anmeldelse fra den berettigede arealejer eller arealbruger med en beskrivelse af den påståede overtrædelse. Politiet vil herefter foretage en almindelig efterforskning, afhøre forurettede, afhøre overtræderen, der næsten altid vil være kendt af anmelderen (ellers indgives anmeldelse ikke), afhøre mulige vidner samt tilvejebringe beskrivelse af stedet, rids og fotografier. Derefter vil den forurettede blive spurgt om, hvorvidt denne ønsker at begære selve påtalen. Hvis det begæres, foretages der en juridisk vurdering, hvis dette er nødvendigt, f.eks. hvor der påberåbes hævd eller anden særlig hjemmel. Hvis vurderingen af sagen falder positivt ud, rejses der tiltale - enten i form af et bødeforelæg til sigtede eller ved indgivelse af anklageskrift til retten. Straffen er bøde, og hvad enten den vedtages, eller der sker domfældelse, skal bøden inddrives af politiet. Hvis bøden ikke betales, kan der ske afsoning af bøden.

4.5 Udvalgets overvejelser

Udvalget har konstateret, at mark- og vejfredslovens § 17 er dansk rets hovedregel om færdsel på fremmed ejendom.

Bestemmelsen er i overensstemmelse med befolkningens retsopfattelse. Den har stor præventiv virkning, og det er vigtigt, at der er tilknyttet sanktionsmuligheder for overtrædelse af bestemmelsen. Reglen anvendes i høj grad af politiet.

M.h.t. sanktioner er der over tid sket en ændring i anvendelsen, idet langt størstedelen af bødesager nu vedrører færdsel og parkering i større byområder og ikke færdsel på landet. Bestemmelsen har stor præventiv virkning både i byer og på landet. Antallet af sanktionsager giver derfor ikke et fyldestgørende billede af reglens betydning.

Bestemmelsen om, at overtrædelse af § 17 alene påtales efter den forurettedes begæring er passende, da der er tale om forhold af privat karakter.

Mark- og vejfredslovens § 17 kan ikke undværes, og udvalget kan derfor ikke anbefale, at bestemmelsen ophæves.

Med hensyn til eventuel alternativ placering er der i udvalget enighed om, at der ikke er noget oplagt sted at placere bestemmelsen.

Ud fra drøftelserne må det således konkluderes, at bestemmelsen ikke kan placeres i

- vejlovgivningen, der alene omhandler veje
- færdselsloven, der som udgangspunkt ikke omfatter anden mands "grund". Desuden finder § 17 anvendelse på private veje uden noget krav om karakteren af færdslen, mens færdselsloven kun finder anvendelse på private veje, hvor der er almindelig færdsel
- naturbeskyttelseslovens regler om færdsel, der alene omhandler naturarealer og veje og stier i "det åbne land"
- normalpolitivedtægten, idet det er uhyre tvivlsomt, om der er tilstrækkelig hjemmel i politiloven fra 1871 til udfærdigelse af bestemmelser om private områder. Desuden vil

det være et brud med en lang tradition, hvis overtrædelse af private rettigheder og arealer skal påtales af politiet uden den privates ønske herom. Endelig kan signalværdien af at flytte en bestemmelse fra en lov til en vedtægt være negativ.

[Forside](#) [Indholdsfortegnelse](#) [Top](#) [Forrige side](#) [Næste side](#)

Denne side er kapitel 4 af 7 til publikationen "Mark- og vejfred".

Version nr. 1.0 af 04-03-2004

Publikationen kan findes på adressen <http://www.netpublikationer.dk/DFFE/1870/index.htm>

© Direktoratet for FødevarerErhverv 2005